

Minótauros a falak mögött

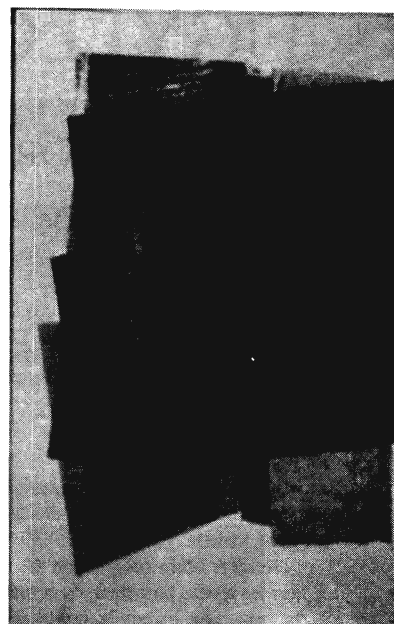
PINCHASZ GOLAN KÉPEIRŐL

Számtalan művész igyekezett kivetíteni magából a Soá élményét, de többségük hamar rájött, hogy lehetetlen realiztikusan ábrázolni az irreálist. A naturalista ábrázolás csak részletekben érzékelhető a mérhetetlen büntényt, hiszen a szenvedés sokezerneki változatát visszaadni képtelen.

A magyar származású Pinchasz Golan nem bír szabadulni a mészárlás emlékeitől. Ha tudatosan fordul a Soá témája felé, baromszerű szörnyek jelennek meg a képein. Amikor éppenhogy szabadnak véli képzeletét, akkor bukkanak fel a tudatalatti erői, és fest minden látványt a Soá félreérthetetlen színeivel. Számára nincs naiv látvány: ártatlan hegy vagy sík. Kezét a lélek görcsei vezérlik korlátlan nyugtalansággal: hegyeket és gödröket épít, csak hogy újból eltörölje őket. A föld olykor mérges csúszómászókká válik, karok ölelnek engesztelés nélkül. A körvonalak szétesnek, a rend megszűnik. A széncezuza színei csak látszólag némák: valójában hangtalanul ordítanak. Pinchasz Golan mindennapos látványai „rossz tájához” kötődnek. Áttörhetetlen falhoz, mely befalazott ablakaival arra utal, hogy a Soá – az élet folytatásáért vívott küzdelmünk szükségszerű feltételeként – elnyomottan él tudatunk falai mögött. Nem merünk, nem vagyunk képesek mögéje hatolni. Újraélni élményeinket, „viszontlátni” halottainkat akkori vonásaikkal. Az írás a falon – elmosódott,

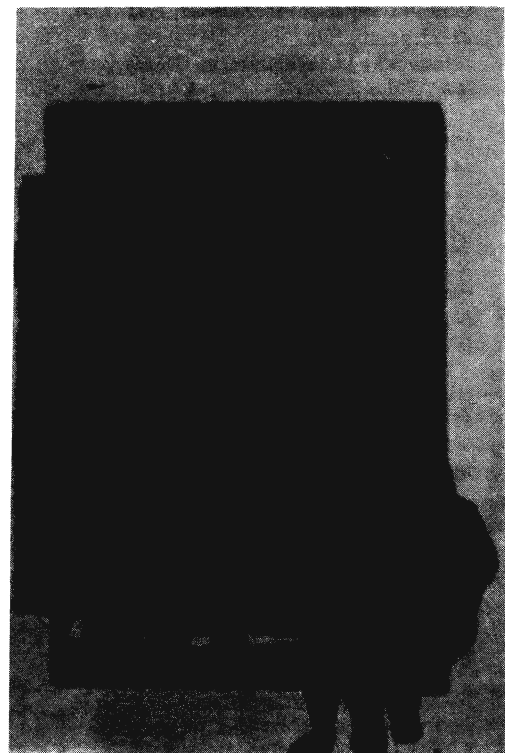
összefüggéseikből kiszakított foszlányok – arra utalnak, hogy a kapcsolat az elviselhetőség határán létezik, de az idő egyre lazábbá teszi az emlékfoszlányok szövetét.

Pinchasz Golan képein egy másik – kétezer éves – allegória is szervesen jelen van. A Minótauros, a krétai labirintus réme sötét árnyékként emelkedik ki a háttereiből, a Gonosz megtestesítőjeként. Golan gondolatmenete szerint az ősi görög legenda ráillik arra a bonyolult lélektani elferdültségre, aminek náciizmus a neve. A Minótauros, az emberfaló rém az akkori építészeti technika egyik legcsodálatosabb remekében, a Labirintusban lesett áldozataira. A náci a ráció erejével építettek fel egy technikailag haladott világot, majd e tökéletes eszközökkel tervezték meg és hajtották végre irracionális tetteiket, a világ tervezett s csak részben sikerült szétválását.

PINCHASZ GOLAN:
FALAK

D. K.-T. L.

PINCHASZ GOLAN: MINOTAUROSZ

PINCHASZ GOLAN: CÍM NÉLKÜL